

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини
Кафедра хірургії № 3
Кафедра педіатрії № 1 із неонатологією

СИЛАБУС
Сестринська практика. Медичні маніпуляції
Обов'язкова навчальна дисципліна

Освітньо-професійний рівень	другий (магістерський) рівень вищої освіти
галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність	222 «Медицина»
кваліфікація освітня	магістр медицини
кваліфікація професійна	лікар
освітньо-професійна програма	«Медицина»
форма навчання	денна
курс(и) та семестр(и) вивчення навчальної дисципліни	3 курс, 6 семестр

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ
Змістовий модуль 1 Сестринська практика, медичні маніпуляції в терапії

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Казаков Юрій Михайлович, д.мед. н., професор Чекаліна Наталія Ігорівна, д.мед. н., професор Борисова Зінаїда Олексіївна, к.мед.н., доцент Петров Євген Євгенович, к.мед.н., доцент Трибрат Тетяна Анатоліївна, к.мед.н., доцент Шуть Світлана Володимирівна, к.мед.н., доцент Боряк Віктор Петрович, к.мед.н., доцент Сакевич Вікторія Дмитрівна, к.мед.н., доцент Іваницька Тетяна Анатоліївна, асистент
Профайл викладача (викладачів)	https://prop-intmed.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	(0532)688390 (0532) 532576
E-mail:	propedevtika_simmed@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://prop-intmed.pdmu.edu.ua/

Змістовий модуль 2. Сестринська практика, медичні маніпуляції в хірургії

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Лігоненко Олексій Вікторович д.мед.н., професор Чорна Ірина Олексіївна к.мед.н., доцент Зубаха Анатолій Борисович к.мед.н., доцент Стороженко Олексій Володимирович к.мед.н., доцент Ярошенко Роман Антонович асистент Горб Людмила Іванівна асистент
Профайл викладача (викладачів)	https://surgery-three.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	(0532)2-68-74
E-mail:	surgery3@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://surgery-three.pdmu.edu.ua/

Змістовий модуль 3. Сестринська практика, медичні маніпуляції в педіатрії

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Похилько Валерій Іванович д.мед.н., професор Цвіренко Світлана Миколаївна к.мед.н., доцент Гасюк Наталія Іванівна к.мед.н., доцент Фастовець Марина Миколаївна к.мед.н., доцент Калюжка Олена Олександрівна к.мед.н., доцент Соловійова Галина Олексіївна к.мед.н., доцент Чернявська Юлія Ігорівна к.мед.н., доцент Жук Людмила Анатоліївна к.мед.н., асистент Козакевич Вероніка Клавдіївна к.мед.н., асистент Мелащенко Олена Іванівна к.мед.н., асистент
Профайл викладача (викладачів)	https://pediatric-one.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	(0532) 68-74-28
E-mail:	umsakafped@ukr.net pediatric1@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://pediatric-one.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни Сестринська практика. Медичні маніпуляції

Кількість кредитів / годин **6,0 / 180** год. із них:

Лекції (год.) –

Практичні заняття (год.) – **18 год.**

Самостійна робота (год.) – **162 год.**

Вид контролю – **ПМК**

Змістовний модуль 1. Сестринська практика, медичні маніпуляції в терапії

Кількість кредитів/ годин - 2/60, із них:

Лекції (год.) - 0

Практичні (семінари) (год.) - 6

Самостійна робота (год.) – 54

Змістовний модуль 2. Сестринська практика, медичні маніпуляції в хірургії

Кількість кредитів/ годин - 2/60, із них:

Лекції (год.) - 0

Практичні (семінари) (год.) - 6

Самостійна робота (год.) - 54

Змістовний модуль 3. Сестринська практика, медичні маніпуляції в педіатрії

Кількість кредитів/ годин - 2/60, із них:

Лекції (год.) - 0

Практичні (семінари) (год.) - 6

Самостійна робота (год.) - 54

Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни «Сестринська практика. Медичні маніпуляції» визначається системою вимог відповідно до норм законодавства України щодо академічної доброчесності, Статуту, положень ПДМУ та інших нормативних документів.

При організації освітнього процесу в ПДМУ викладачі і здобувачі вищої освіти діють відповідно до:

- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти
- Положення про атестацію здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ПДМУ
- Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті
- Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Полтавському державному медичному університеті
- Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті
- Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці в Полтавському державному медичному університеті
- Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету
- Положення про рейтинг здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету
- Правила внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету
- Положення про платформу електронного забезпечення освітнього процесу ЕрLATO в ПДМУ
- Положення про силабус навчальної дисципліни
- Положення щодо врегулювання питань академічної мобільності учасників освітнього процесу ПДМУ
- Положення про внутрішню академічну мобільність в ПДМУ

- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти та ін. (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/departement-npr/normativni-dokumenti>)

Вивчаючи навчальний предмет «Сестринська практика. Медичні маніпуляції», здобувач вищої освіти ПДМУ має право на безпечні і нешкідливі умови навчання, праці та побуту; якісні освітні послуги; справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання; повагу людської гідності; захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю студента; безоплатне користування навчальною, науковою базами університету та бібліотекою, у порядку, передбаченому Статутом; доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та науковій діяльності; відзначення за успіхи у навчанні, науково-дослідній і громадській роботі

Вивчаючи навчальний предмет здобувач вищої освіти зобов'язаний: виконувати вимоги Законів України, інших нормативно-правових актів, Статуту ПДМУ, Правил внутрішнього розпорядку академії, поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу та дотримуватися етичних норм; виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями; виконувати вимоги навчального плану у терміни, визначені графіком навчального процесу та індивідуального навчального плану; дотримуватись академічної доброчесності та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Здобувач вищої освіти зобов'язаний систематично відвідувати практичні заняття, приходити на заняття своєчасно, відповідно до розкладу занять; відпрацювати всі пропущені заняття; підтримувати порядок в аудиторіях, навчальних приміщеннях кафедри та клінічних базах кафедри, дбайливо та охайно ставитися до майна університету та клінічних баз кафедри (меблів, обладнання, підручників, книжок тощо).

Здобувачу вищої освіти забороняється: порушувати графік навчального процесу і допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних на те причин; запізнюватися на заняття; пропускати заняття без поважних причин; протягом заняття виходити з аудиторії без дозволу викладача; користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача; займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших студентів та заважати викладачу. Систематичне відвідування практичних занять є обов'язковим. Викладач пред'являє вимоги до здобувача вищої освіти при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Вимоги можуть стосуватися відвідування занять (неприпустимість пропусків, запізнень і т.п.); правил поведінки на заняттях (активну участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, відключення телефонів та ін.); заохочень та стягнень (за що можуть нараховуватися або відніматися бали тощо).

Опис навчальної дисципліни (анотація) «Сестринська практика. Медичні маніпуляції»

«Сестринська практика. Медичні маніпуляції» є клінічною дисципліною, спрямованою на ознайомлення студента із основними обов'язками та професійними діями медичної сестри терапевтичного, хірургічного та педіатричного відділень стаціонару. Навчальна дисципліна «Сестринська практика. Медичні маніпуляції» передбачає опанування основною маніпуляційною технікою медичної сестри відповідних підрозділів

стаціонару, а також вивчення гігієнічних, профілактичних та лікувальних заходів, які входять до компетенції середнього медичного персоналу і застосовуються для створення комфортних умов перебування хворого у медичному закладі, сприяння якнайшвидшого одужання пацієнта, запобігання розвитку ускладнень.

Засвоєння матеріалу базується на послідовному ознайомленні з особливостями реалізації вказаного обсягу дій у роботі терапевтичних, хірургічних та педіатричних відділень лікарень.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Сестринська практика. Медичні маніпуляції» є комплекс функціональних обов'язків та професійних дій медичної сестри терапевтичного, хірургічного, педіатричного стаціонару, а також сукупність заходів, спрямованих на створення сприятливих умов успішного лікування хворих.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Проходження сестринської практики передбачено у VI семестрі, коли студентом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін: медичної біології, медичної та біологічної фізики, анатомії людини, фізіології, біоорганічної та біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, клінічної анатомії та топографічної хірургії, патофізіології, патоморфології, фармакології, вивчення таких клінічних дисциплін, як пропедевтика внутрішньої медицини, пропедевтика педіатрії та загальна хірургія, з якими інтегрується програма виробничої практики.

У свою чергу, сестринська практика формує засади вивчення студентом подальших клінічних дисциплін – внутрішньої медицини, педіатрії, хірургії, анестезіології та інтенсивної терапії, що передбачає «вертикальну» інтеграцію з цими дисциплінами та формування умінь застосовувати знання з сестринської справи в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Сестринська практика. Медичні маніпуляції» є опанування студентом основних прийомів професійної діяльності медичної сестри на основі глибокого знання та розуміння особливостей функціонування організму хворої людини(дитини) із дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Сестринська практика. Медичні маніпуляції» є:

- Оволодіння студентами основними знаннями щодо обов'язків середнього медичного персоналу терапевтичного, хірургічного, педіатричного відділень стаціонару.
- Набуття основних практичних навичок медичної сестри терапевтичного, хірургічного, педіатричного відділень стаціонару.
- Поглиблення теоретичних знань, необхідних для організації комфортних умов перебування хворого у стаціонарі та забезпечення необхідного догляду за ним на всіх етапах лікування.
- Формування у студентів морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим.

1.3. Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

– *інтегральна:*

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

– *загальні:*

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
7. Здатність працювати в команді.
8. Навички міжособистісної взаємодії.
9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
10. Здатність спілкуватись іноземною мовою
11. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
14. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

– спеціальні (фахові, предметні):

1. Навички опитування та клінічного обстеження пацієнта.
2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
3. Навички виконання медичних маніпуляцій.
4. Здатність до забезпечення необхідного режиму перебування хворого у стаціонарі при лікуванні захворювань.
5. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
6. Навички надання екстреної медичної допомоги.
7. Здатність до забезпечення відповідного характеру харчування при лікуванні захворювань.
8. Здатність до ведення медичної документації.

Результати навчання для дисципліни:

По завершенню вивчення навчальної дисципліни студент **повинен знати**, як:

1. Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя (в тому числі професійний анамнез), за умов закладу охорони здоров'я, його підрозділу або вдома у хворого, використовуючи результати співбесіди з пацієнтом, за стандартною схемою опитування хворого. За будь-яких обставин (в закладі охорони здоров'я, його підрозділі, вдома у пацієнта та ін.), використовуючи знання про людину, її органи та системи, за певними алгоритмами:
 - збирати інформацію про загальний стан пацієнта (свідомість, конституція) та зовнішній вигляд (огляд шкіри, підшкірного жирового шару, пальпація лімфатичних вузлів, та щитовидної залози);
 - обстежувати стан серцево-судинної системи;
 - обстежувати стан органів дихання;
 - обстежувати стан органів черевної порожнини
2. Оцінювати інформацію щодо стану пацієнта в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу, застосовуючи стандартну процедуру, використовуючи знання про людину, її органи та системи, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Виконувати медичні маніпуляції, що входять до функціональних обов'язків медичної сестри в умовах лікувальної установи, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних та використовуючи стандартні методики (виконувати непрямий масаж серця, виконувати штучне дихання, проводити реєстрацію стандартної ЕКГ в 12 відведеннях, здійснювати тимчасову зупинку зовнішньої кровотечі, здійснювати первинну хірургічну обробку рани, перев'язку, зняття шкірних швів, накладати пов'язки, проводити транспортну іммобілізацію, проводити введення лікарських речовин (внутрішньовенне струминне та крапельне), вимірювати артеріальний тиск,

відновлювати прохідність дихальних шляхів, виконувати техніку контакту новонародженого «шкіра до шкіри» і раннього прикладання до грудей, визначати групи крові, резус-належність).

4. Здійснювати профілактичні заходи, в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу на підставі даних про стан здоров'я певних контингентів населення та про наявність впливу на нього навколишнього середовища, використовуючи існуючі методи, в межах первинної медико-санітарної допомоги населенню, щодо:

- режиму діяльності та відпочинку;
- формування сприятливого виробничого середовища;
- первинної профілактики захворювань і травм;
- вакцинопрофілактики;
- профілактики шкідливих звичок;
- пропаганди здорового способу життя.

5. Забезпечувати необхідний режим перебування хворого у стаціонарі при лікуванні захворювання, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами.

6. Надавати екстрену медичну допомогу, за будь-яких обставин, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі виявлення невідкладного стану (гіпертензивний криз, гостра дихальна недостатність, гостра серцева недостатність, гостра кровотеча, синдром гострої крововтрати, зупинка серця, дихання, колапс) в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми).

7. Забезпечувати дотримання необхідного лікувального харчування при лікуванні захворювання, в умовах закладу охорони здоров'я, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

8. За умов закладу охорони здоров'я, його підрозділу вести медичну документацію щодо пацієнта (заповнювати карту медичну карту стаціонарного хворого, лист лікарських призначень, амбулаторну карту тощо), використовуючи стандартну технологію, на підставі нормативних документів.

По завершенню вивчення навчальної дисципліни студент **повинен вміти:**

А. умовах терапевтичного стаціонару:

- Демонструвати техніку виконання підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних ін'єкцій
- Демонструвати правила заповнення систем для трансфузії та проведення внутрішньовенних вливань
- Демонструвати методику і техніку взяття загального аналізу крові, аналізу крові на вміст цукру, на біохімічні та бактеріологічні дослідження
- Визначати вміст глюкози крові за допомогою глюкометра, кетонів тіла у сечі за допомогою експрес-методу
- Тракувати основні вимоги до проведення дезінфекції, передстерилізаційного очищення інструментарію
- Проводити контроль якості передстерилізаційного очищення інструментарію на наявність крові та миючих засобів
- Демонструвати знання основних етапів стерилізації інструментарію для багаторазового використання

- Засвоїти основні правила підготовки хворого до проведення ендоскопічних досліджень (гастроскопії, ректороманоскопії, колоноскопії), ультразвукового дослідження органів черевної порожнини
- Демонструвати методику застосування різних способів очищення кишківника
- Проводити забір калу на наявність гельмінтів, приховану кров, копрограму, дисбактеріоз
- Демонструвати правила забору сечі для досліджень за методами Зимницького, Нечипоренка, Аддіса-Каковського, Амбюрже
- Методично правильно проводити підготовку зондів, катетерів, кінцевиків до медичних маніпуляцій
- Тракувати механізми лікувальної дії на організм фізіотерапевтичних процедур (гідротерапевтичних, світлових, електромагнітних), оволодівши знаннями щодо методик їх проведення
- Демонструвати навички надання першої долікарської допомоги у разі погіршення стану хворого при проведенні фізіотерапевтичних процедур
- Забезпечувати належну організацію лікувального харчування в умовах терапевтичного стаціонару

Б. В умовах хірургічного стаціонару:

1. Демонструвати методи остаточної зупинки кровотечі різними способами
2. Визначати види кровотеч та величину крововтрати
3. Визначати групи крові та резус-фактор, індивідуальну, резус та біологічну сумісність крові донора і реципієнта
4. Засвоїти процедуру виконання різних видів анестезії та наркозу
5. Демонструвати методику проведення реанімаційних заходів (непрямого масажу серця та штучної вентиляції легень)
6. Ідентифікувати пошкодження м'яких тканин, черепа, грудної клітки
7. Демонструвати хірургічну обробку ушкоджених ділянок тіла та догляд за ними
8. Демонструвати техніку накладання різних видів пов'язок та засобів транспортної іммобілізації
9. Організовувати заходи по наданню першої допомоги постраждалому з опіком
10. Засвоїти основні клінічні прояви гнійних захворювань м'яких тканин та заходи першої допомоги хворим
11. Демонструвати основні заходи по профілактиці правця, дифтерії, сибірки, газової гангрені, сказу
12. Демонструвати правила обробки інфікованих пошкоджень м'яких тканин

В. В умовах педіатричного стаціонару:

- Демонструвати техніку виконання підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних ін'єкцій, особливості їх виконання у дітей різного віку
- Демонструвати правила заповнення систем для трансфузії та проведення внутрішньовенних вливань
- Демонструвати методику і техніку взяття загального аналізу крові, аналізу крові на вміст цукру, на біохімічні та бактеріологічні дослідження
- Визначати вміст глюкози крові за допомогою глюкометра, кетонів тіла у сечі за допомогою експрес-методу

- Тракувати основні вимоги до проведення дезінфекції, передстерилізаційного очищення інструментарію
- Проводити контроль якості передстерилізаційного очищення інструментарію на наявність крові та м'яких засобів
- Демонструвати знання основних етапів стерилізації інструментарію для багаторазового використання
- Засвоїти основні правила підготовки хворої дитини до проведення ендоскопічних досліджень (гастроскопії, ректороманоскопії, колоноскопії), ультразвукового дослідження органів черевної порожнини
- Демонструвати методику застосування різних способів очищення кишківника
- Проводити забір калу на наявність гельмінтів, приховану кров, копрограму, дисбактеріоз
- Демонструвати правила забору сечі для досліджень за методами Зимницького, Нечипоренка, Аддіса-Каковського, Амбурже
- Методично правильно проводити підготовку зондів, катетерів, кінцевиків до медичних маніпуляцій
- Тракувати механізми лікувальної дії на організм фізіотерапевтичних процедур (гідротерапевтичних, світлових, електромагнітних), оволодівши знаннями щодо методик їх проведення
- Демонструвати навички надання першої долікарської допомоги у разі погіршення стану хворого при проведенні фізіотерапевтичних процедур
- Забезпечувати належну організацію лікувального харчування дітей різного віку в умовах стаціонару

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

навчальною програмою не передбачено

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті

навчальною програмою не передбачено

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

Змістовий модуль 1 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в терапії.

№	Назва теми	К-ть годин
1.	Організація роботи та обов'язки медичної сестри основних структурних підрозділів терапевтичного стаціонару Організація проходження практики. 1. Особливості деонтології в роботі медичної сестри/брата з пацієнтами та їх родичами в терапевтичному відділенні. 2. Законодавчі та нормативні акти, що регламентують роботу середнього медичного персоналу терапевтичного відділення. 3. Структура і функції терапевтичного стаціонару. 4. Основні підрозділи терапевтичного стаціонару: приймальне відділення, відділення терапевтичного профілю, діагностичні відділення, клінічні лабораторії. 5. Обов'язки медичної сестри основних підрозділів терапевтичного стаціонару.	2

№	Назва теми	К-ть годин
	6. Перелік документації, що ведеться медичною сестрою в різних підрозділах терапевтичного стаціонару. 7. Основні правила зберігання медикаментозних препаратів та інструментарію. 8. Обов'язки медичної сестри по підтриманню лікувально–охоронного та санітарно-гігієнічного режимів терапевтичного відділення.	
2.	Підведення підсумків практики. 1. Перевірка заповненої документації – звіту практики*. 2. Контроль практичних навичок.	4
	Разом	6

* додаток 1 Звітна документація практики у терапевтичному стаціонарі

Змістовий модуль 1 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в хірургії.

№	Назва теми	К-ть годин
1.	Організація роботи та обов'язки медичної сестри основних структурних підрозділів хірургічного стаціонару Організація проходження практики. 1. Особливості деонтології в роботі медичної сестри/брата з пацієнтами та їх родичами в хірургічному відділенні. 2. Законодавчі та нормативні акти, що регламентують роботу середнього медичного персоналу хірургічного відділення. 3. Структура і функції хірургічного стаціонару. 4. Основні підрозділи хірургічного стаціонару: приймальне відділення, відділення хірургічного профілю, діагностичні відділення, клінічні лабораторії. 5. Обов'язки медичної сестри основних підрозділів хірургічного стаціонару. 6. Перелік документації, що ведеться медичною сестрою в різних підрозділах хірургічного стаціонару. 7. Основні правила зберігання медикаментозних препаратів та інструментарію. 8. Обов'язки медичної сестри по підтриманню лікувально–охоронного та санітарно-гігієнічного режимів хірургічного відділення.	2
2.	Підведення підсумків практики. 1. Перевірка заповненої документації – звіту практики*. 2. Контроль практичних навичок.	4
	Разом	6

* додаток 2 Звітна документація практики у хірургічному стаціонарі

Змістовий модуль 3 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в педіатрії.

№	Назва теми	К-ть годин
1.	Принципи організації роботи середнього медичного персоналу основних структурних підрозділів педіатричного стаціонару. Організація проходження практики. 1. Особливості деонтології в роботі медичної сестри/брата з дітьми та їх родичами. 2. Законодавчі та нормативні акти, що регламентують роботу середнього медичного персоналу педіатричного відділення.	2

№	Назва теми	К-ть годин
	3. Основні обов'язки медичної сестри/брата педіатричного відділення. 4. Організація роботи поста медичної сестри. 5. Документація, що заповнюється постовою сестрою, та правила її ведення. 6. Термометрія, вимірювання артеріального тиску, дослідження пульсу із внесенням даних до температурного листка. 7. Організація роботи маніпуляційного кабінету. 8. Основна документація маніпуляційного кабінету. 9. Організація роботи сестри процедурного кабінету. 10. Правила зберігання медичного інструментарію та медикаментів у педіатричному стаціонарі.	
	Підведення підсумків практики. 1.Перевірка заповненої документації – звіту практики*. 2.Контроль практичних навичок.	4
	Разом	6

* додаток 3 Звітна документація практики у педіатричному стаціонарі

САМОСТІЙНА РОБОТА

Змістовий модуль 1 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в терапії.

№ п/п	Тема	К-ть годин
1	Підготовка до практичних занять	2
2	Робота у відділенні терапевтичного профілю в якості середнього медичного персоналу	40
3	Опанування практичними навичками з сестринської практики, в т.ч. на фантомах	10
4	Підготовка до контролю змістового модуля	2
	Разом	54

Змістовий модуль 2 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в хірургії

№ п/п	Тема	К-ть годин
1	Підготовка до практичних занять	2
2	Робота у відділенні хірургічного профілю в якості середнього медичного персоналу	40
3	Опанування практичними навичками з сестринської практики, в т.ч. на фантомах	10
4	Підготовка до контролю змістового модуля	2
	Разом	54

Змістовий модуль 3 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в педіатрії.

№ п/п	Тема	К-ть годин
1	Підготовка до практичних занять	2
2	Робота у відділенні педіатричного профілю в якості середнього медичного персоналу	40
3	Опанування практичними навичками з сестринської практики, в т.ч. на фантомах	10
4	Підготовка до контролю змістового модуля	2
	Разом	54

Індивідуальні завдання

Змістовий модуль 1 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в терапії.

1. Робота з літературою й іншими джерелами інформації та підготовка реферативного повідомлення із доповіддю на практичному занятті.
2. Проведення бесід та лекцій для пацієнтів щодо первинної та вторинної профілактики захворювань.

Змістовий модуль 1 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в хірургії.

1. Чергування у відділенні хірургічного профілю з подальшим звітом викладачу.
2. Робота з літературою й іншими джерелами інформації та підготовка реферативного повідомлення із доповіддю на практичному занятті.
3. Проведення бесід та лекцій для пацієнтів щодо первинної та вторинної профілактики захворювань.

Змістовий модуль 3 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в педіатрії.

Проведення бесід з дітьми з питань гігієни, харчування, профілактики захворювань.

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ

«Сестринська практика. Медичні маніпуляції»

Змістовий модуль 1 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в терапії.

1. Етичні основи сестринської справи.
2. Основні накази Міністерства охорони здоров'я України, які регламентують діяльність медичної сестри терапевтичного відділення.
3. Обов'язки медичної сестри основних підрозділів терапевтичного стаціонару.
4. Перелік документації, що ведеться медичною сестрою в різних підрозділах терапевтичного стаціонару.
5. Проведення обліку медикаментозних засобів в різних підрозділах терапевтичного відділення.
6. Правила виписування і зберігання сильнодіючих та наркотичних засобів.
7. Проведення термометрії та правила заповнення температурного листа.
8. Правила дослідження пульсу та вимірювання артеріального тиску.
9. Робота з листком призначень. Правила забезпечення пацієнтів таблетованими та розчинними лікарськими препаратами
10. Методика і техніка взяття загального аналізу крові, аналізу крові на вміст цукру, на біохімічні та бактеріологічні дослідження.
11. Підготовка маніпуляційного стола до роботи.
12. Методика виконання підшкірних, внутрішньом'язових та внутрішньовенних ін'єкцій.
13. Розрахунок дози розчинного антибіотика та проведення проби.
14. Правила заповнення систем для трансфузії та проведення внутрішньовенних вливань
15. Основні вимоги до проведення дезінфекції, передстерилізаційного очищення інструментарію. Контроль якості передстерилізаційного очищення інструментарію на наявність крові та миючих засобів.
16. Сучасні способи стерилізації інструментарію для багаторазового використання.
17. Правила поводження з інструментарієм для одноразового використання після його застосування.
18. Основні правила введення лікарських препаратів у носові ходи, вуха, очі. Методика взяття мазків з носа та зіва на дослідження.
19. Основні правила підготовки хворого до проведення досліджень шлунково-кишкового тракту.
20. Основні види клізм та правила їх застосування.

21. Підготовка хворих та необхідного обладнання для взяття калу на яйця гельмінтів, приховану кров, копрограму.
22. Правила взяття аналізу сечі для дослідження за методиками Зимницького, Нечипоренка, Аддіса–Каковського, їх діагностичне значення.
23. Підготовка та проведення до шлункового та дуоденального зондувань.
24. Методика і техніка реєстрації електрокардіограми. Найпростіший аналіз її основних елементів.
25. Основні види компресів. Правила їх накладання. Показання та протипоказання до їх застосування.
26. Техніка застосування грілки, пухира з льодом. Показання та протипоказання до їх застосування.
27. Застосування лікарських п'явок, умови їх зберігання.
28. Правила користування кишеньковим та стаціонарним інгаляторами.
29. Методика і техніка подавання зволоженого кисню та користування кисневою подушкою.
30. Основні види фізіотерапевтичних процедур – гідротерапевтичних, світлових, електромагнітних, обов'язки медичної сестри під час їх відпускання.

Змістовий модуль 2. Сестринська практика. Медичні маніпуляції в хірургії.

1. Методи визначення величини крововтрати.
2. Визначення стану важкості хворого з гострою крововтратою.
3. Методи тимчасової зупинки кровотечі.
4. Методи остаточної зупинки кровотечі
5. Методи визначення групи крові цоліклонами .
6. Методи визначення резус-фактора
7. Необхідний перелік досліджень, який слід провести перед переливанням крові.
8. Методика проведення гемотрансфузії.
9. Проба на сумісність за резус-фактором
10. Проба на індивідуальну сумісність за системою АБО
11. Біологічна проба
12. Ускладнення при переливанні крові механічного характеру
13. Ускладнення при переливанні крові реактивного характеру
14. Ускладнення при переливанні крові інфекційного характеру
15. Гемотрансфузійний шок, діагностика, перша допомога
16. Види анестезії та обов'язки медичної сестри під час виконання інфільтраційної, провідникової та перидуральної анестезії.
17. Виконання штучної вентиляції легень
18. Виконання непрямого масажу серця.
19. Види ран. Первинна хірургічна обробка рани.
20. Роль медичної сестри в організації хірургічної обробки гнійної рани. Види вторинних швів.
21. Структура чистої і гнійної перев'язочних, роль медичної сестри в організації санітарно-гігієнічного режиму.
22. Сучасні методи обробки рук хірурга та операційної медичної сестри.
23. Способи обробки операційного поля.
24. Основні інструменти та правила їх підбору для проведення трахеостомії.
25. Основні інструменти та правила їх підбору для проведення плевральної пункції
26. Основні інструменти та правила їх підбору для первинної хірургічної обробки ран.
27. Основні інструменти та правила їх підбору для проведення лапароцентезу.
28. Антисептичні препарати для промивання гнійних ран.
29. Методика промивання дренажних трубок, заміну дренажів хворому з гнійною раною
30. Види швів. Основні правила їх накладання та зняття.
31. Техніка виконання перев'язки хворому з чистою (операційною) раною.
32. Заходи першої медичної допомоги постраждалим із закритими пошкодженнями живота та грудної клітини

33. Основні типи пов'язок та способи їх накладання.
34. Правила транспортування постраждалих із закритими пошкодженнями м'яких тканин.
35. Правила транспортування постраждалих із закритими пошкодженнями черепа
36. Правила транспортування постраждалих із закритими пошкодженнями грудної клітки
37. Профілактичні заходи щодо попередження розвитку травматичного шоку
38. Оцінка стану важкості хворого при гнійних захворюваннях м'яких тканин.
39. Дії медичної сестри при консервативному та оперативному лікуванні абсцесів
40. Дії медичної сестри при консервативному та оперативному лікуванні флегмони
41. Дії медичної сестри при консервативному та оперативному лікуванні фурункулів
42. Дії медичної сестри при консервативному та оперативному лікуванні карбункулів
43. Дії медичної сестри при консервативному та оперативному лікуванні гідаденіту
44. Дії медичної сестри при консервативному та оперативному лікуванні маститу
45. Дії медичної сестри при консервативному та оперативному лікуванні бешихи
46. Дії медичної сестри при консервативному та оперативному лікуванні лімфаденіту
47. Дії медичної сестри при консервативному та оперативному лікуванні лімфангоїту
48. Дії медичної сестри при консервативному та оперативному лікуванні парапроктиту.
49. Дії медичної сестри при консервативному та оперативному лікуванні панарицію
50. Дії медичної сестри при консервативному та оперативному лікуванні флегмони кисті
51. Способи профілактики правця. Екстрена профілактика правця
52. Способи профілактики правця. Планова профілактика правця
53. Способи профілактики дифтерії
54. Способи профілактики газової гангрені.
55. Способи обробки некротизованих та виразкових ділянок м'яких тканин.

Змістовий модуль 3 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в педіатрії.

1. Основні деонтологічні принципи роботи медичної сестри/брата з дітьми та їх родинами.
2. Основні обов'язки середнього медичного персоналу педіатричного відділення.
3. Організація роботи поста медичної сестри педіатричного відділення. Документація, що заповнюється постовою сестрою, та правила її ведення. Правила передачі чергувань наступній зміні.
4. Організація роботи медичної сестри маніпуляційного кабінету педіатричного відділення. Основна документація, правила зберігання та обліку медикаментів та медичного інструментарію.
5. Особливості термометрії, вимірювання артеріального тиску, дослідження пульсу частоти дихання у дітей різного віку. Відмітки про ці показники у медичній документації
6. Правила дачі дітям лікарських засобів через рот.
7. Особливості виконання підшкірних, внутрішньовенних ін'єкцій дітям різного віку.
8. Правила розрахунку дози антибіотика дітям різного віку.
9. Методика та правила постановки очисної клізми дітям різного віку.
10. Визначення глікемії за допомогою глюкометра.
11. Забір крові для біохімічних досліджень.
12. Правила збору сечі у дітей (загальний аналіз, за Зимницьким, Нечипоренко)
13. Правила і техніка годування дитини із пляшечки при штучному вигодовуванні.
14. Правила і техніка годування важко хворих дітей.
15. Проведення гігієнічної ванни грудній дитині; підмивання дітей, особливості підмивання дівчаток.
16. Техніка промивання очей, очищення вух та носа, обробка пуповинного залишку новонародженої дитини.
17. Особливості закапування крапель у носа, очі та вуха дитині.
18. Проведення кисневої терапії.
19. Проведення інгаляцій за допомогою небулайзера.
20. Техніка антропометричних вимірювань (зросту, маси, обводів грудей та голови) дітей різного віку.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «СЕСТРИНСЬКА ПРАКТИКА.МЕДИЧНІ МАНІПУЛЯЦІЇ»

Змістовий модуль 1 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в терапії.

1. Проведення обліку медикаментозних засобів в різних підрозділах терапевтичного відділення.
2. Виписування та облік сильнодіючих та наркотичних речовин.
3. Визначення життєво-важливих функцій організму хворого: вимірювання артеріального тиску, дослідження пульсу, термометрія, дослідження функції зовнішнього дихання.
4. Забезпечення пацієнтів лікарськими засобами згідно листа призначень.
5. Виконання підшкірних та внутрішньом'язових ін'єкцій.
6. Виконання внутрішньовенних ін'єкцій та інфузій.
7. Розрахунок дози розчинної форми препарату для ін'єкції.
8. Проведення дезінфекції та передстерилізаційного очищення інструментарію.
9. Виконання контролю якості передстерилізаційної обробки інструментарію.
10. Забір крові на дослідження.
11. Виконання клізм.
12. Взяття мазків із зів та носа, збирання харкотиння на дослідження.
13. Взяття калу та сечі на різні види дослідження.
14. Реєстрація електрокардіограми та попередня її обробка.
15. Участь у проведенні дуоденального зондування.
16. Проведення промивання шлунка.
17. Накладання компресів.
18. Введення ліків у вуха, ніс, очі.
19. Застосування гірчичників, банок.
20. Засвоєння техніки подавання зволоженого кисню.
21. Користування інгаляторами.

Змістовий модуль 2 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в хірургії.

1. Оцінити стан важкості хворого та при необхідності надати невідкладну допомогу у разі гострої крововтрати, масивної кровотечі;
2. Оцінити стан важкості хворого та при необхідності надати невідкладну допомогу у разі поранення;м'яких тканин
3. Оцінити стан важкості хворого та при необхідності надати невідкладну допомогу у разі легеневої кровотечі;
4. Оцінити стан важкості хворого та при необхідності надати невідкладну допомогу у разі перелому хребта (ускладненого і неускладненого);
5. Оцінити стан важкості хворого та при необхідності надати невідкладну допомогу у разі вивиху нижньої щелепи, плеча, стегна;
6. Оцінити стан важкості хворого та при необхідності надати невідкладну допомогу у разі перелому трубчастих кісток;
7. Оцінити стан важкості хворого та при необхідності надати невідкладну допомогу у разі перелому ребер, відкритого пневмотораксу;
8. Оцінити стан важкості хворого та при необхідності надати невідкладну допомогу у разі переломів кісток таза;
9. Оцінити стан важкості хворого та при необхідності надати невідкладну допомогу у разі черепно-мозкової травми;
10. Оцінити стан важкості хворого та при необхідності надати невідкладну допомогу у разі травматичного шоку;
11. Оцінити стан важкості хворого та при необхідності надати невідкладну допомогу у разі термічного опіку;
12. Оцінити стан важкості хворого та при необхідності надати невідкладну допомогу у разі

- ураження електричним струмом;
13. Оцінити стан важкості хворого та при необхідності надати невідкладну допомогу у разі обмороження;
 14. Оцінити стан важкості хворого та при необхідності надати невідкладну допомогу у разі посттрансфузійних ускладнень.
 15. Провести транспортування травматологічних хворих з переломами таза
 16. Провести транспортування травматологічних хворих з стегнової кістки,
 17. Провести транспортування травматологічних хворих з переломами ребер, пневмотораксом.
 18. Провести транспортування травматологічних хворих з пошкодженням хребта.
 19. Обробити руки одним із запропонованих сучасних методів.
 20. Провести обробку операційного поля.
 21. Одягнути стерильний операційний халат та гумові рукавички на себе та правильно подати стерильний операційний одяг лікарєві.
 22. Підібрати інструменти для венесекції;
 23. Підібрати інструменти для трахсостомії;
 24. Підібрати інструменти для плевральної пункції;
 25. Підібрати інструменти для первинної хірургічної обробки ран;
 26. Підібрати інструменти для лапароцентезу;
 27. Підібрати інструменти для ампутації кінцівки;
 28. Підібрати інструменти для скелетного витягання.
 29. Провести туалет операційної та гнійної рани.
 30. Зняти післяопераційні шви.
 31. Провести профілактику правця.
 32. Визначити групу крові і резус-фактор.
 33. Визначити індивідуальну сумісність крові за системою АВО.
 34. Визначити індивідуальну сумісність крові за системою резус фактору.
 35. Провести макроскопічну оцінку доброякісності крові.
 36. Зупинка артеріальної кровотечі
 37. Зупинити артеріальну кровотечу пальцевим притисканням.
 38. Накласти джгут при артеріальній кровотечі
 39. Накласти джгут та давячу пов'язку при венозній кровотечі.
 40. Підібрати інструменти для операції перев'язки судин на протязі.
 41. Провести на фантомі закритий масаж серця та штучне дихання «рот в рот», «рот в ніс» на фантомі.
 42. Вивести нижню щелепу при западанні язика.
 43. Провести транспортну іммобілізацію верхньої та нижньої кінцівок.
 44. Накласти шину Крамера.
 45. Накласти шину Дітерікса.
 46. Накласти пов'язку „чепчик”.
 47. Накласти пов'язку пов'язку Гіпократа.
 48. Накласти пов'язку на потилицю.
 49. Накласти пов'язку на обидва ока.
 50. Накласти пов'язку пов'язку „вуздечка”.
 51. Накласти пращеподібну пов'язку.
 52. Накласти пов'язку Дезо.
 53. Поставити внутрішньовенний катетер з ін'єкційним портом (вазофікс).
 54. Підбір інструментів для операції перев'язки судин на протязі.
 55. Обробка некротизованих та виразкових ділянок м'яких тканин.
 56. Оцінка стану важкості хворого при гангрені.
 57. Оцінка стану важкості хворого некрозі тканин.
 58. Оцінка стану важкості хворого виразках.
 59. Оцінка стану важкості хворого норицях.
 60. Невідкладна допомога при термічних опіках

Змістовий модуль 3 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в педіатрії.

1. Проведення обліку медикаментозних засобів в маніпуляційному кабінеті педіатричного відділення.
2. Визначення життєво-важливих показників організму хворої дитини: вимірювання артеріального тиску, дослідження пульсу, термометрія, дослідження функції зовнішнього дихання.
3. Забезпечення пацієнтів лікарськими засобами згідно листа призначень. Техніка введення лікарських засобів дітям через рот.
4. Виконання підшкірних та внутрішньом'язових ін'єкцій.
5. Виконання внутрішньовенних ін'єкцій та інфузій.
6. Виконання очисної клізми дітям різного віку.
7. Забір сечі на різні види дослідження у дітей.
8. Засвоєння техніки подавання зволоженого кисню дітям.
9. Контроль вірного прикладання дітей до грудей при природному вигодовуванні.
10. Техніка годування дітей із пляшечки при штучному вигодовуванні.
11. Техніка годування важко хворих дітей.
12. Проведення гігієнічної ванни дітям грудного віку. Засвоєння особливостей підмивання дітей залежно від статі.
13. Засвоєння техніки проведення туалету очей, вух, носа та обробки пуповинного залишку.
14. Проведення антропометричних вимірювань (зросту, маси, обводів грудей та голови) дітей різного віку.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- вербальні (пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні .

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

- усний контроль;
- письмовий контроль;
- тестовий контроль;
- програмований контроль;
- практична перевірка;
- самоконтроль;
- самооцінка.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – підсумковий модульний контроль.

Система поточного та підсумкового контролю

Оцінка здобувача освіти відповідає відношенню встановленого при оцінюванні рівня сформованості професійних і загальних компетентностей до запланованих результатів навчання (у відсотках). При цьому використовуються стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти «Положення про організацію і методику оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті» https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYUkpw1JoSJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, вирішення ситуаційних завдань, оцінки виконання маніпуляцій, письмового контролю, письмового або програмного комп'ютерного тестування на практичних заняттях.

До **ПМК** допускають здобувачів вищої освіти, які пройшли практику у клінічному закладі з кожної дисципліни, мають підписаний керівником практики підсумковий звіт і

виконали всі вимоги, які передбачені робочою навчальною програмою з дисципліни.

Підсумковий модульний контроль передбачає перевірку теоретичних знань студента, демонстрацію виконання ним практичних навичок та вирішення ситуаційних завдань з моделювання дій середнього медичного персоналу в конкретних клінічних ситуаціях.

Складання ПМК Змістовий модуль 1 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в терапії проводиться в *письмовій формі та усній формі* (демонстрації виконання студентом практичної навички).

Білет до ПМК з модуля 1 має таку структуру:

1. Тести першого рівня в кількості 20, які контролюють теоретичні знання по всіх темах модуля і мають одну правильну відповідь. Правильна відповідь на кожний тест оцінюється в 1 бал ($20 \times 1 = 20$ балів).
2. 2 ситуаційні задачі, кожна з яких має три питання. Правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 5 балів, тобто, за кожну задачу здобувач освіти може отримати по 15 балів ($3 \times 5 = 15$ балів за задачу, тобто 2 задачі – 30 балів).
3. Демонстрації виконання студентом практичної навички (правильне виконання практичної навички максимально оцінюється в 30 балів).

Складання ПМК Змістовий модуль 2 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в хірургії проводиться в *письмовій формі*.

Білет до ПМК зі змістового модуля 2 має таку структуру:

1. Теоретичне питання № 1 - Правильна вичерпна відповідь по суті питання, без розширення додатковими темами. Відповідь на питання оцінюється максимально в 25 балів.
2. Теоретичне питання № 2- Правильна вичерпна відповідь по суті питання, без розширення додатковими темами. Правильна відповідь на питання оцінюється в максимально 25 балів.
3. Практична навичка - Студент повинен описати алгоритм виконання маніпуляції чи дати вичерпну інтерпретацію результатів інструментальних чи лабораторних досліджень. Правильна відповідь на питання оцінюється максимально в 30 балів.

Оформлення звітної документації з змістового модуля 2

1. Звіт є основним документом студента під час проходження практики.
 2. Під час практики студент кожний день коротко записує усе, що він зробив особисто, або в чому брав участь протягом проходження практики.
 4. Записи про виконану самостійну роботи підписуються керівником практики від базового відділення.
 6. По закінченні практики необхідно заповнити підсумковий звіт, що відображає дані про виконану роботу.
 7. Наявність підсумкового звіту є обов'язковим для допуску студента до підсумкового модульного контролю з практики.
- Остаточна оцінка за змістовий модуль виставляється по 200 бальній системі за звіт (до 120 балів) та відповіді на білет (80 балів)

Складання ПМК Змістовий модуль 3 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в педіатрії. проводиться в *письмовій формі*.

Білет до ПМК з модуля 3 має таку структуру:

1. Тести першого рівня в кількості 20, які контролюють теоретичні знання по всіх темах модуля і мають одну правильну відповідь. Правильна відповідь на кожний тест оцінюється в 1 бал ($20 \times 1 = 20$ балів).
2. 2 ситуаційні задачі, кожна з яких має три питання. Правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 5 балів, тобто, за кожну задачу здобувач освіти може отримати по 15 балів ($3 \times 5 = 15$ балів за задачу, тобто 2 задачі – 30 балів).
3. 2 практичні навички. Здобувач освіти повинен описати алгоритм виконання маніпуляції. Кожна навичка оцінюється в 0-15 балів (тобто 2 навички – 30 балів).

Результат ПМК оцінюється у балах і в традиційну 4-бальну оцінку не конвертується. Максимальна кількість балів ПМК складає **80 балів**. Мінімальна кількість балів ПМК, при якій контроль вважається складеним складає **50 балів**. Максимальна кількість балів за модуль складає **200 балів** (з них до 120 балів за звіт) відповідно до таблиці (додаток 1) «Положення про організацію і методику оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті»

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf.

За умов порушення здобувачем вищої освіти правил академічної доброчесності (п.2.2.5. Правил внутрішнього розпорядку) результати оцінювання, отримані під час складання ПМК здобувачу освіти за відповідь виставляється оцінку «незадовільно».

Здобувачі вищої освіти які під час вивчення модуля, з якого проводиться підсумковий контроль, мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до додатка 1 «Положення про організацію і методику оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті»

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf, при цьому

присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає ПМК за загальними правилами.

Отримані бали за модуль науково-педагогічний працівник виставляє у «Відомість підсумкового модульного контролю» (та індивідуальний навчальний план студента).

Інформація про здобувачів освіти, яким не зарахований ПМК, з точним зазначенням причини незарахування також вноситься до «Відомості підсумкового модульного контролю» та індивідуальні навчальні плани студентів. Причини незарахування можуть бути наступні:

- а) здобувач вищої освіти має невідпрацьовані пропуски занять з виробничої практики. Позначка «н/в» (не виконав) у колонці «бали за ПМК»;
- б) здобувач вищої освіти відвідав усі заняття (практичні), але не набрав мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допускається до ПМК. Позначка «н/д» (не допущений) у колонці «бали за ПМК»;
- в) здобувач вищої освіти відвідав усі заняття, та набрав кількість балів за поточну навчальну діяльність і був допущений до складання ПМК, але не з'явився на ПМК. Позначка «н/з» (не з'явився) у колонці «бали за ПМК».

Здобувач вищої освіти має право на складання та два перескладання ПМК.

Дозвіл на перескладання ПМК видається деканом факультету у вигляді «Персональної відомості перескладання підсумкового контролю» який здобувач освіти отримує в деканаті під особистий підпис за пред'явленням індивідуального навчального плану та (за необхідністю) інформації з кафедри про ліквідацію заборгованості (відсутність «нб», середній бал успішності 3,0 і більше). При організованому перескладанні ПМК групою здобувачів вищої освіти використовується загальна відомість .

Оцінка з дисципліни виставляється здобувачу вищої освіти не пізніше ніж на наступний робочий день після останнього підсумкового модульного контролю лише в тому разі, якщо здобувач вищої освіти має всі зараховані модулі.

Методичне забезпечення

1. Силабус

2.Список рекомендованої літератури

3.Матеріали для контролю знань, умінь і навичок студентів:

- тести різних рівнів складності
- ситуаційні задачі
- комп'ютерні контролюючі програми

4.Клінічні аналізи.

- 5.Білетти для підсумкового модульного контролю з дисципліни «Сестринська практика. Медичні маніпуляції»
- 6.Мультимедійні презентації практичних занять
- 7.Навчальні відеофільми
- 8.Інформаційний ресурс кафедри

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Змістовий модуль 1 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в терапії.

Базова(наявна в бібліотеці ПДМУ)

1. Медсестринство у внутрішній медицині/ О.С. Стасишин, В.В. Стасюк, І.М. Бандура та ін., К. : ВСВ “Медицина”, –2019. - 496 с.
2. Основи медсестринства: / В.М. Лісовий, Л.П. Ольховська, В.А.Капустник// К. : ВСВ “Медицина”, 2018. - 912 с.
3. Основи медсестринства в модулях: навчальний посібник / Н.М. Касевич. — 3-є вид., випр.// К. : ВСВ “Медицина”, 2018. — 480 с.
4. Сестринська справа: підручник (ВНЗ І—ІІІ р. а.) / Н.М. Касевич, І.О. Петряшев, В.В. Сліпченко та ін.; за ред. В.І. Литвиненка. — 3-є вид., випр.// К. : ВСВ “Медицина”, 2017. - 816 с.
- 5.Методологія алгоритмів виконання практичних навичок з основ медсестринства: Навчально-методичний посібник 1 частина / Сакевич В.Д., Казаков Ю.М., Трибрат Т.А. – Львів: "Магнолія 2006", 2022. – 156 с.
6. Методологія алгоритмів виконання практичних навичок з основ медсестринства: Навчально-методичний посібник 2 частина / Сакевич В.Д., Казаков Ю.М., Трибрат Т.А. – Львів: "Магнолія 2006", 2022. – 176 с.
7. Методологія алгоритмів надання невідкладної допомоги в медсестринській практиці: навч.-метод. посіб. / Т.А. Трибрат, В.Д. Сакевич, С.В. Шуть. – Львів: Видавництво "Магнолія 2006", 2022. – 160 с.
- 8.Медичні маніпуляції та процедури в терапії :навчальний посібник / Сакевич В.Д., Казаков Ю.М., Трибрат Т.А. – Львів: "Магнолія 2006", 2023. – 253с

Допоміжна

1. Деонтологія та етика в клінічній практиці, 2 частина: Навчальний посібник/ С.І.Треумова, Є.Є.Петров, Ю.Г.Бурмак, Т.А.Трибрат// Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2017.- 375 с.
2. Шуть С. В., Трибрат Т.А. Алгоритм електрокардіографічної діагностики серцево-судинної патології в практиці сімейного лікаря (2-е видання, доповнене). Полтава, ТОВ «Фірма «Техсервіс»,2018. – 210 с.
3. Паліативно-хоспісна допомога: навчальний посібник / В.С. Тарасюк, Г.Б. Кучанська. — 2-е видання// К. : ВСВ “Медицина”, 2021. – 328с.
4. Історія медицини і медсестринства: навчальний посібник / Л.Ф. Луцик, В.Р. Малюта, В.І. Мельник та ін.// К. : ВСВ “Медицина”, 2018 - 376 с.
5. Збірник тестових завдань та ситуаційних задач з основ медсестринства: навч. посіб. / Сакевич В.Д., Казаков Ю.М., Трибрат Т.А. та ін.; ПДМУ. – Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2021. – 121 с.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України. Трансформація системи. [Електронний ресурс]. Шлях доступу: <https://moz.gov.ua/plan-reform>
2. Міністерство охорони здоров'я України. Медичним працівникам. [Електронний ресурс]. Шлях доступу: <https://moz.gov.ua/medichnim-pracivnikom>
3. Всесвітня організація охорони здоров'я в Україні [Електронний ресурс]. – Шлях доступу:

<https://www.who.int/countries/ukr/ru/>

4. Сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського. - Шлях доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

Змістовий модуль 2 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в хірургії.

Базова (наявна в бібліотеці ПДМУ)

1. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В.І. Литвиненка. - 7-ме вид., випр. - К. : Медицина, 2017. - 424 с.
2. Основи медсестринства в модулях: навчальний посібник / Н.М. Касевич. — 3-є вид., випр.// К. : ВСВ “Медицина”, 2018. — 480 с.
3. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч.посібник / Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І. Коцар; за ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. - 4-е вид. - К.: ВСВ “Медицина”, 2018. - 600с.

Допоміжна

1. Загальна хірургія: підручник / С. Д. Хіміч, М. Д. Желіба, , І. Г. Герич та ін.: за ред. професорів С. Д. Хіміча, М.Д. Желіби,. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 608 с.
2. General Surgery. Textbook for students of higher medical educational establishments / [Lihonenko O.V., Chorna I.O. , Zubaha A.B., Khimich S.D et all.]; Edited by Prof. S.D. Khimich, Prof. M.D. Zheliba Kyiv AUS Medicine Publishing, 2019.- 608 p.
3. General Surgery. Textbook for students of higher medical educational establishments / [Lihonenko O.V., Chorna I.O. Khimich S.D et all.]; Edited by Prof. Ja.S.Bereznickij, M.P.Zacharash, M.P.Mishalov,. Vinnica: New book, 2019-344с
4. Нетяженко В.З., Щупіпенко І.М., Дідківська Л.А. Догляд за хворими (загальний і спеціальний з основами медсестринської техніки): підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації. – К.: Здоров'я, 2018. - 591 с.
5. Гнійні захворювання кисті // Лігоненко О.В., Зубаха А.Б., Чорна І.О., Шумейко І.А., Стороженко О.В., Дігтяр І.І./ Полтава 2018 -126 с
6. Об'єктивний структурований клінічний іспит (ОСКІ-1). Практикум. За редакцією Скрипника І.М. / Гопко О.Ф., Петров Є.Є., Чорна І.О., Цвіренко С.М., Ярошенко Р.А. - Полтава 2019.

Інформаційні ресурси

1. Сайт університету <https://www.pdmu.edu.ua>
2. Сайт кафедри <https://surgery-three.pdmu.edu.ua>
3. Бібліотека ПДМУ <https://www.pdmu.edu.ua/biblioteca>
4. Накази МОЗ України [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>

Змістовий модуль 3 Сестринська практика. Медичні маніпуляції в педіатрії.

Базова(наявна в бібліотеці ПДМУ)

1. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В.І. Литвиненка. - 7-ме вид., випр. - К. : Медицина, 2017. - 424 с.
2. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч.посібник / Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І. Коцар; за ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. - 4-е вид. - К.: ВСВ “Медицина”, 2018. - 600с.

Допоміжна

1. Практичні навички з педіатрії: навч. посібник для студентів мед. училищ, коледжів, акад. та ін-тів медсестринства / Н.О.Курдюмова, Т.Г.Поліщук, О.А.Пашко та ін. – Київ : Медицина, 2018. – 295 с.
2. Клінічне обстеження дитини: навч. посіб. для студ. ВНЗ/О. В. Катілов, Д. В. Дмитрієв, К. Ю. Дмитрієва, С. Ю. Макаров. - 2-е вид. - Вінниця: Нова Книга, 2019. - 518с.
3. Допомога дітям на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах / В. О. Крилюк, С. О. Гур'єв, Г. В. Загорій та ін.; за ред. В. О. Крилюка, С. О. Гур'єва. - Київ: Ожива, 2018. – 680 с.

Інформаційні ресурси

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0460282-13#Text>

<https://www.medsprava.com.ua/question/108-rozvedennya-antibotika-dlya-dagnostichno-probi>

<https://www.medsprava.com.ua/article/547-oglyad-novonarodjenogo-algoritmi-dlya-medsester>

<https://www.medsprava.com.ua/article/1521-rankoviy-tualet-novonarodjenogo-ta-ditini-grudnogo-yku-algoritm>

Підсумковий звіт
 про виконану роботу під час виробничої сестринської практики в терапевтичному
 відділенні студента III курсу медичного факультету _____ групи

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Місце проходження практики:

Кафедра: пропедевтики внутрішньої медицини

Клінічна база: _____

№ п/п	Найменування маніпуляцій і процедур	Засвоєно навичок (кількість)
1.	Визначення життєво-важливих функцій організму хворого: вимірювання артеріального тиску дослідження пульсу термометрія дослідження функції зовнішнього дихання.	
2.	Заповнення документації постової сестри	
3.	Забезпечення пацієнтів лікарськими засобами згідно листа призначень.	
4.	Виконання підшкірних та внутрішньом'язових ін'єкцій.	
5.	Виконання внутрішньовенних ін'єкцій та інфузій.	
6.	Розрахунок дози розчинної форми препарату для ін'єкції.	
7.	Проведення дезінфекції та передстерилізаційного очищення інструментарію.	
8.	Виконання контролю якості передстерилізаційної обробки інструментарію.	
9.	Забір крові на дослідження.	
10.	Виконання клізм	
11.	Взяття мазків із зів'я та носа, збирання харкотиння на дослідження.	
12.	Підготовка пацієнтів до взяття калу та сечі на різні види дослідження.	
13.	Реєстрація електрокардіограми та попередня її обробка.	
14.	Участь у проведенні дуоденального зондування.	
15.	Підготовка хворого до УЗД і рентгенологічного дослідження органів черевної порожнини	
16.	Участь у проведенні промивання шлунка.	
17.	Накладання компресів.	
18.	Застосування грілки, пухиря з льодом.	
19.	Введення ліків у вуха, ніс, очі.	
20.	Застосування гірчичників або банок.	
21.	Засвоєння техніки подавання зволоженого кисню.	
22.	Участь у проведенні фізіотерапевтичних процедур(вказати яких)	
23.	Допомога пацієнтові при застосуванні кишенькового інгалятора	

Підпис студента _____

Підпис керівника виробничої практики від кафедри _____

**Полтавський державний медичний університет
Кафедра хірургії № 3**

ПІДСУМКОВИЙ ЗВІТ
Сестринська практика. Медичні маніпуляції.
в хірургічному стаціонарі
 про виконану роботу під час виробничої сестринської практики в хірургічному
 відділенні студента _ _ групи 3 курсу

 (Прізвище, ім'я, по-батькові студента)

Клінічна база: _____

Кафедра: хірургії № 3

Викладач: _____

Дата зпо

№ п/п	Найменування маніпуляцій і процедур	Засвоєно навичок (кількість)
1.	Санітарна обробка хворих	
2.	Транспортування хірургічного хворого у відділення	
3.	Проведення антропометричних досліджень	
4.	Огляд хворих на наявність корости та педікульозу	
5.	Дослідження пульсу на ногах	
6.	Користування підкладним судном, сечоприймачем	
7.	Годування хворих, що знаходяться на ліжковому режимі	
8.	Туалет шкіри, догляд за нігтями, волоссям	
9.	Туалет порожнини рота, очей, носа	
10.	Профілактика пролежнів	
11.	Виконання підшкірної ін'єкції	
12.	Виконання внутрішньом'язової ін'єкції	
13.	Виконання внутрішньовенної ін'єкції	
14.	Заповнення системи для інфузії з введенням препарату у флакон	
15.	Визначення групи крові	
16.	Участь у переливанні крові	
17.	Постановка сечового катетера	
18.	Перев'язка ран	
19.	Догляд за дренажами	
20.	Участь в утилізації перев'язочного матеріалу	
21.	Накладання та зняття швів на фантомах	

22.	Зупинка артеріальної кровотечі за допомогою джгута-закрутки	
23.	Зупинка артеріальної кровотечі пальцевим притисненням артерії	
24.	Зупинка венозної кровотечі за допомогою тиснучої пов'язки	
25.	Участь у проведенні реанімаційних заходів	
26.	Підготовка інструментарію до стерилізації	
27.	Підготовка операційного поля пацієнта до операції	
28.	Передопераційна підготовка шкіри та слизових оболонок	
29.	Підготовка засобів для перев'язки та гігієни після операційної рани	
30.	Імобілізація при травмі нижньої кінцівки	
31.	Імобілізація при травмі верхньої кінцівки	
32.	Накладання оклюзійної пов'язки при відкритому пневмотораксі	
33.	Імобілізація шиї за допомогою комірця Шанца	
34.	Імобілізація потерпілого з переломом кісток тазу для транспортування	
35.	Імобілізація кільцями Дельбе при переломі ключиці	
36.	Накладання пов'язок на голову - накладати пов'язку на одне око	
37.	Накладання пов'язок на голову накладання хрестоподібної пов'язки на потилицю	
38.	Накладання пов'язок на голову накладання пов'язки "чепець" на голову	
39.	Накладання пов'язок на голову накладання пращеподібної пов'язки на ніс	
40.	Накладання пов'язок на голову накладання пращеподібної пов'язки на підборіддя	
41.	Накладання пов'язок на верхню кінцівку - Хрестоподібна пов'язка на тил кисті	
42.	Накладання пов'язок на верхню кінцівку - Спиральна пов'язка на палець кисті	
43.	Накладання пов'язок на верхню кінцівку - Хрестоподібна (восьмиподібна) пов'язка на тил кисті	
44.	Накладання пов'язок на верхню кінцівку - Черепащача пов'язка на ліктьовий суглоб	
45.	Накладання пов'язок на нижню кінцівку - накладання восьмиподібної пов'язки на гомілковостопний суглоб	
46.	Накладання пов'язок на нижню кінцівку - накладання черепащачої пов'язки на колінний суглоб	
47.	Інше (вказати)	

Підпис студента _____

Підпис керівника виробничої практики від кафедри _____

Полтавський державний медичний університет

Кафедра педіатрії № 1 із неонатологією

Звіт

**Сестринська практика. Медичні маніпуляції.
в педіатричному стаціонарі**

студента ____ групи 3 курсу

(Прізвище, ім'я, по-батькові студента)

Місце проходження практики: _____

Полтава - 2025

Оформлення звітної документації

1. Звіт є основним документом студента під час проходження практики.
2. Під час практики студент кожний день коротко записує усе, що він зробив особисто, або в чому брав участь протягом проходження практики.
4. Записи про виконану самостійну роботи підписуються керівником практики від базового відділення.
6. По закінченні практики необхідно заповнити підсумковий звіт, що відображає дані щоденника про виконану роботу.
7. Наявність заповненого щоденника і підсумкового звіту є обов'язковим для допуску студента до підсумкового модульного контролю з практики.

РОБОЧІ ЗАПИСИ ПІД ЧАС ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ В ОБСЯЗІ ОБОВ'ЯЗКІВ МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ ПЕДІАТРИЧНОГО ВІДДІЛЕННЯ

Дата	Зміст виконаної роботи	Підписи

ПІДСУМКОВИЙ ЗВІТ

№ п/п	Найменування маніпуляцій і навичок	Рекомендована кількість	Виконано
1.	Оформлення документації постової медичної сестри педіатричного відділення	3	
2.	Вимірювання артеріального тиску	5	
3.	Дослідження пульсу	5	
4.	Підрахунок ЧД	5	
5.	Визначення сатурації за допомогою пульсоксиметрії	5	
6.	Термометрія дитини та заповнення температурного листка	5	
7.	Пероральне введення лікарських засобів	5	
8.	Проведення антропометричних вимірювань дітей	5	
9.	Виконання підшкірних ін'єкцій	2	
10.	Постановка венозного катетера	1	
11.	Виконання внутрішньовенних ін'єкцій та інфузій	3	
12.	Збір крові для біохімічних досліджень	3	
13.	Збір сечі для досліджень	2	
14.	Визначення глюкозурії та кетонурії експрес методом	2	
15.	Визначення глікемії за допомогою глюкометра	2	
16.	Застосування крапель у ніс, вуха, очі	3	
17.	Очисна клізма	1	
18.	Годування дітей	2	
19.	Проведення кисневої терапії	1	
20.	Проведення інгаляцій за допомогою небулайзера	1	
21.	Проведення туалету вух, очей, носу дитини	1	
22.	Гігієнічна ванна	1	

Підпис студента _____

Підпис викладача _____